

EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
20 aprilie 2017
Probă scrisă

Filosofie și Logică, argumentare și comunicare

Model

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 4 ore**

SUBIECTUL I **(60 de puncte)**

A. Citiți cu atenție următoarele texte:

Trebuie să ne folosim de „cauză” și de „efect” doar ca de niște noțiuni pure, adică în chip de ficțiuni convenționale în scopul desemnării, al comunicării și nu pentru cel al explicației. (...) Noi singuri am fost cei care am inventat cauzele, succesiunea, reciprocitatea, relativitatea, obligativitatea, numărul, legea, libertatea, temeiul, ținta.

(Friedrich Nietzsche, *Dincolo de bine și de rău*)

În ce mă privește, cred că evenimentele din natură sunt controlate de legi mai stricte și mai inflexibile decât ne închipuim astăzi când spunem că un eveniment este cauza unui alt eveniment. (...) Fizica cuantică ne-a adus în fața unor procese complexe și, pentru a le putea înțelege, trebuie să lărgim și să rafinăm conceptul nostru de cauzalitate.

(Albert Einstein, *Cum văd eu lumea*)

Pornind de la textele date:

1. Precizați înțelesul a două dintre caracteristicile determinismului la care se face referire în primul text. **6 puncte**
2. Analizați, în aproximativ două pagini, concepțiile filosofice despre determinism evidențiate în cele două texte. **12 puncte**
3. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între conceptele de *cauză* și *lege*. **6 puncte**
4. Argumentați un punct de vedere referitor la actualitatea concepției lui A. Einstein cu privire la determinism, în contextul științei contemporane. **6 puncte**

B.

1. Fie un mod silogistic din figura 4, cu premisa minoră universală și premisa majoră particulară.
 - a. Scrieți schema de inferență corespunzătoare unui silogism având caracteristicile enunțate. **5 puncte**
 - b. Construiți, în limbaj natural, un silogism corespunzător schemei de inferență elaborate la punctul a. **6 puncte**
 - c. Verificați explicit (prin orice metodă de verificare a validității silogismelor) validitatea silogismul construit și precizați decizia la care ați ajuns. **7 puncte**

2. Se dă următorul argument:

Astăzi am să merg la conferință sau am să mă plimb. Dacă merg la conferință, îmi iau ochelarii, iar dacă mă plimb, îmi iau umbrela. Prin urmare, astăzi îmi iau ochelarii, ori îmi iau umbrela.

După transcrierea argumentului dat în limbaj formal și evaluarea lui explicită prin utilizarea oricărei metode de evaluare, precizați dacă argumentul dat este sau nu este argument valid. **12 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Următoarea secvență face parte din programa școlară de filosofie.

Competențe specifice	Conținuturi
<i>1.6. Identificarea unor concepte și categorii specifice teoriei cunoașterii</i> <i>1.7. Compararea soluțiilor propuse de diferite concepții filosofice problemelor specifice cunoașterii umane</i> <i>2.5. Caracterizarea premiselor presupuse de o poziție filosofică în gnoseologie</i>	Cunoașterea - Opinie și cunoaștere. Problema întemeierii cunoașterii. - Limbaj și cunoaștere.

(Programa școlară de filosofie, OMEC nr.5959/22.12.2006)

Prezentați specificul demersului educațional desfășurat în vederea formării competențelor precizate în secvența dată, având în vedere următoarele:

- menționarea unei metode didactice și descrierea modului de formare a competențelor prin utilizarea acestei metode; **6 puncte**
- precizarea a două caracteristici ale metodei menționate; **2 puncte**
- justificarea modului în care metoda menționată poate favoriza formarea competențelor din secvența dată; **4 puncte**
- evaluarea fiecăreia dintre competențele precizate în secvența dată prin câte un tip diferit de item. **18 puncte**

Notă: Se punctează corectitudinea științifică a informației de specialitate și corectitudinea proiectării itemilor, respectiv a baremului acestora.